

Історія одного портрета

Академік НАН України Микола Миколайович Доброхотов, заслужений діяч науки і техніки України, видатний вчений-металург в галузі термодинаміки і кінетики металургійних процесів, теорії і конструювання газогенераторів, теплового режиму мартенівських печей зробив вагомий внесок у розвиток української науки. У 1949 р. за його ініціативи був створений Інститут газу НАН України і відділ металургійного напрямку, який він очолював. Після смерті М. М. Доброхотова відділ було передано до Інституту проблем лиття АН УРСР (нині Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАНУ), який плідно працював під керівництвом академіка НАНУ В. О. Єфімова.

У середині минулого сторіччя М. М. Доброхотов очолював відділ металургії сталі в Інституті чорної металургії АН УРСР у Дніпропетровську, а автор цих рядків працював інженером. Мені було доручено проведення спільних робіт зі Сталінградським металургійним заводом «Красный Октябрь» щодо вдосконалення технології виплавлення конструкційної сталі і дослідження поведінки водню у мартенівському процесі. По завершенні досліджень у 1953 р. на завод прибув академік М. М. Доброхотов для підбиття підсумків роботи. У приміщенні Центральної заводської лабораторії він зосереджено і майже нерухомо перечитував звіт про результати досліджень. За сусіднім столом сиділи співробітники лабораторії Борис Захарович Кононов і Юрій Олександрович Карцин. Вони мовчки спостерігали за академіком. Несподівано Б. З. Кононов взяв ручку з пером і чорною тушшю та почав швидко малювати на аркуші чистого паперу, а Ю. О. Карцин уважно слідкував за його діями. За кілька хвилин на аркуші з'явилось контурне зображення Миколи Миколайовича, яке мені дуже сподобалось і реально відповідало оригіналу. Ю. О. Карцин взяв у Б. З. Кононова рисунок і ручку і «оживив» зображення, зробивши штриховку. Таким чином з'явився прекрасний портрет видатного вченого і мого вчителя академіка М. М. Доброхотова.

Автори підписали рисунок «Кока», використавши перші склади своїх прізвищ. Рисунок було згодом сфотографовано, розмножено і роздано на згадку вузькому колу співробітників. На жаль моя фотокопія була втрачена і лише через сорок років мені вдалось розшукати автора роботи Б. З. Кононова, в якого зберігся оригінал рисунка. Борис Захарович люб'язно подарував його мені для опублікування.

АКАДЕМИК
Н.Н. ДОБРОХОТОВ

Учень М. М. Доброхотова
доктор технічних наук,
професор Б. Х. Хан